

Скалацька Тетяна Ігорівна,

курсант 2-го курсу навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Павловська Анна Анатоліївна

ПРОБЛЕМА НЕВИКОНАННЯ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ СВОЇХ ПОВНОВАЖЕНЬ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ

Успішне функціонування держави та суспільства можливе лише за належного виконання службовими особами своїх обов'язків. Невиконання або не належне виконання таких обов'язків веде до службової недбалості, що може призвести до економічних, політичних та соціальних проблем держави. Слід зауважити, що на даний час у кримінальному праві залишається спірним питання про ступінь конкретності опису і визначення ознак поведінки службової особи, за яке може бути отримана неправомірна вигода.

Питання кваліфікації умисної бездіяльності службової особи є дійсно проблемним. Умисна бездіяльність – це що: недобросовісне використання службовою особою своїх службових повноважень чи перевищення службових повноважень? Мотиви таких діянь можуть бути різні, від простої службової недбалості до корупційних проявів або отримання неправомірної вигоди. Так, наприклад, дільничний, здійснюючи перевірку доручених йому матеріалів, може з недбалості чи навмисно не встановлювати всіх обставин вчиненого.

У злочині службової недбалості виявляються його об'єктивні ознаки – це поведінка суб'єкта у вигляді діяння, яке полягає у невиконанні або неналежному виконанні службових обов'язків. Такий вид службової недбалості називають «чистою» бездіяльністю за якою службова особа повністю не виконує свої обов'язки. Неналежне виконання обов'язків – це такі дії службової особи, які в межах службових обов'язків, виконанні не так, як того вимагають інтереси служби.

Тому виправданим, на нашу думку, є введення в КК деяких держав колишнього СРСР такого складу злочину, як «умисне невиконання службовою особою своїх службових обов'язків». При цьому в цих кодексах залишається також і такий склад злочину, як зловживання службовими повноваженнями. Суспільно небезпечне діяння у формі дії

або бездіяльності є складовою частиною об'єктивної сторони будь-якого злочину. Дія – активна поведінка, під час якої виконуються певні дії. Бездіяльність відповідно є пасивною поведінкою, де особа не виконує певних дій, які повинна була й могла вчинити.

Отже, КК України слід доповнити кримінально-правовою нормою, яка б передбачала відповідальність за умисне невиконання службовою особою своїх службових обов'язків. Введення такої норми може мати превентивний характер, коли вони невиконанням або неналежним виконанням своїх обов'язків чи повноважень створюють умови щодо отримання неправомірної вигоди без його прямого вимагання.

Таким чином, злочин службової недбалості може бути вчинений шляхом як дії, так і бездіяльності. Якщо несумлінне ставлення службової особи до своїх службових обов'язків проявляється у діях, то можна говорити про неналежне виконання службових обов'язків, а за бездіяльності службової особи саме не виконання своїх обов'язків є несумлінним ставленням до служби.